

دانشگاه علوم پزشکی تهران
معاونت تحقیقات و فناوری
مدیریت امور پژوهشی

بهمن ماه ۱۴۰۳

نشست خبری برای ارائه پیام پژوهشی

آموزش مبتنی بر فیلم یا بحث در گروه کوچک: کدامیک در افزایش

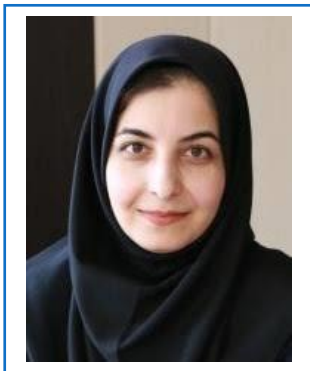
مهارت اظهار خصلای پزشکی توسط دستیاران موثر است؟

مجری اصلی:

دکتر محبوبه مافی نژاد، دانشکده پزشکی

طرح تحقیقاتی با عنوان "مقایسه تاثیر آموزش اظهار خطای پزشکی به دو روش استفاده از فیلم و بحث در گروه کوچک بر خودکارامدی دستیاران تخصصی داخلی برای اظهار خطای پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲" توسط خانم دکتر محبوبه خباز مافی نژاد عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران به عنوان مجری اصلی اجرا شده و در سال ۱۴۰۳ خاتمه یافته است. این پژوهش ارزشمند توانسته است به ارتقای سطح دانش و سلامت در حوزه کاربرد فیلم و بحث در گروه کوچک در ارتقاء اظهار خطای پزشکی دستیاران داخلی کمک نماید. در ادامه خلاصه ای از پیام پژوهش و کاربرد آن در راستای ارتقای سلامت جامعه برای استفاده از ذینفعان توسط مجری محترم به اشتراک گذاشته شده است. امید است این دستاورد بتواند راهگشای توسعه و کاربردی شدن نتایج پژوهش ها باشد.

✍ خود را معرفی کرده و سوابق علمی و اجرایی مرتبط با طرح حاضر را مختصر بیان کنید.

باسلام؛ اینجانب دکتر محبوبه مافی نژاد دانشیار گروه آموزش پزشکی دانشکده پزشکی و مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه هستم. فعالیت من عمدتاً در زمینه آموزش و ارزیابی مهارت های نرم و بررسی اثربخشی مداخلات آموزشی آن بر ارتقاء توانمندی و مهارت های دانشجویان است. همچنین به عنوان برنامه ریز و محقق در زمینه ادغام مهارت های نرم در دوره های آموزشی محوری و فوق برنامه فعالیت دارم و در طراحی و انجام طرح های تحقیقاتی و کارگاه های مختلف دانشگاهی و کشوری در این زمینه همکاری داشتم.

✍ تیم مجریان و همکاران طرح را همراه با وابستگی سازمانی آنها معرفی فرمایید.

اعضای تیم پژوهش عبارتند از دکتر نرجس زارعی، متخصص داخلی و هیات علمی گروه داخلی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران، دکتر نسیم خواجوی راد متخصص داخلی و هیات علمی گروه داخلی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران و دکتر امیرحسین اقبال پزشکی عمومی و کارشناس ارشد آموزش پزشکی هستند.

✍ مخاطبان نتایج و پیام حاصل از طرح پژوهشی شما چه افراد/گروه‌هایی هستند؟

مخاطبان اصلی پژوهش، اعضای هیات علمی، مدیران و برنامه ریزان آموزشی و همچنین دانشجویان دانشگاه‌ها به ویژه دستیاران بالینی هستند.

✍ یک عنوان کوتاه، جذاب و قابل فهم برای مخاطبان که نمایانگر پیام اصلی پژوهش شما باشد، بیان کنید.

تاثیر آموزش اظهار خطای پزشکی به دو روش استفاده از فیلم و بحث در گروه کوچک بر خودکارآمدی دستیاران تخصصی داخلی

✍ پیام کلیدی پژوهش شما چیست؟

آمار مربوط به رخداد خطاهای پزشکی در ایران نیز نشان دهنده شیوع بالای آن در فرایند درمان بیماران است. با وجود شیوع بالای خطای پزشکی متأسفانه در کشور ما آموزش کافی در این زمینه برای پزشکان در طول تحصیل وجود ندارد. یافته‌های مطالعه نشان داد که استفاده از کلیپ‌های سینمایی و بحث در گروه‌های کوچک در قالب سناریو می‌تواند روش مناسبی برای آموزش اظهار خطای پزشکی باشد و به طور معناداری باعث بهبود نگرش در زمینه اظهار خطای پزشکی شود.

✍ پیام پژوهشی خود را در قالب زیر بسط دهید و بیان کنید که "چه کسی"، "چه چیزی"، "چرا" و "کجا"

از نتایج پژوهش شما استفاده می‌کند.

• اهمیت و نوآوری موضوع

در مراکز پزشکی دانشگاهی، دستیاران متناوباً از بیمارانی مراقبت می‌کنند که دچار عوارض نامطلوب پزشکی می‌شوند. علیرغم اهمیت این موضوع، تنها درصد کمی از کارآموزان در زمینه اظهار خطای پزشکی آموزش می‌بینند که این موضوع نشان می‌دهد بسیاری از دستیاران در هنگام ورود به دوره دستیاری فاقد مهارت‌های لازم برای گزارش موارد خطا هستند. به علاوه، شواهد نشان می‌دهد حتی در دوران دستیاری نیز تعداد کمی از دستیاران در مورد مهارت‌های اظهار خطا بازخورد دریافت می‌کنند. در خصوص آموزش شیوه‌های اظهار خطای پزشکی مطالعاتی انجام شده است. با این وجود در مورد بررسی چگونگی استفاده از کلیپ‌های کوتاه سینمایی بر آموزش اظهار خطای پزشکی و مقایسه آن با روش بحث در گروه‌های کوچک بر اساس دانش محققان مطالعه‌ای انجام نشده است.

• مهمترین نتایج طرح به زبان غیر تخصصی

آموزش مبتنی بر فیلم و بحث در گروه‌های کوچک، روشی مؤثر و معنادار در بهبود نگرش به اظهار خطای پزشکی دستیاران داخلی است. هر دو روش آموزشی استفاده از کلیپ‌های سینمایی و بحث در گروه‌های کوچک می‌تواند خودکارآمدی دستیاران را در زمینه اظهار خطای پزشکی افزایش دهد. این یافته می‌تواند به برنامه ریزان آموزشی و مدرسان در زمینه ارتقاء نگرش و مهارت‌های دستیاران در برنامه آموزشی در زمینه اظهار خطای پزشکی کمک کند. یافته های این پژوهش بر اهمیت برنامه ریزی برای ارتقاء نگرش و خودکارآمدی در زمینه اظهار خطای پزشکی در دوره رزیدنتی تاکید می کند. مجموعه کلیپ های کوتاه استخراج از شده از فیلم های سینمایی میتواند در آموزش اظهار خطای پزشکی سایر دستیاران بالینی کمک نماید.

• موارد کاربرد نتایج طرح

از نتایج کاربردی این پژوهش می توان در جهت طراحی و اجرای دوره های آموزشی در جهت بهبود نگرش و خودکارآمدی دستیاران بالینی رشته های مختلف استفاده نمود. همچنین از متریال تهیه شده در این طرح در حال حاضر میتوان در سایر گروه های دستیاری جهت آموزش دستیاران بالینی در حوزه اظهار خطای پزشکی استفاده کرد. پژوهش حاضر تأیید می‌کند که آموزش مبتنی بر فیلم و بحث در گروه کوچک می‌تواند به‌عنوان روشی مؤثر برای تقویت نگرش دستیاران به اظهار خطای پزشکی مورد استفاده قرار گیرد. اثرات بلند مدت بهبود نگرش و خودکارآمدی دستیاران در زمینه اظهار خطای پزشکی، ارائه خدمات مؤثر به بیماران و جامعه از طریق بازاندیشی و حمایت طلبی برای مدیریت خطاهای پزشکی رخداد شده است.

🔗 دو تأثیر و یا کاربرد اصلی پژوهش شما چیست؟

- تاثیر اول: بهبود معنادار نگرش و خودکارآمدی اظهار خطای پزشکی دستیاران داخلی در آموزش مبتنی بر فیلم و بحث در گروه های کوچک
- تاثیر دوم: ارائه پکیج کلیپ های کوتاه مبتنی بر فیلم سینمایی در زمینه آموزش اظهار خطای پزشکی به سایر دستیاران بالینی

🔗 محدودیت‌های شواهد و نتایج به دست آمده در طرح شما چه بوده است؟

- پایین بودن حجم نمونه را نیز میتوان از محدودیت‌های این طرح عنوان کرد. با افزایش حجم نمونه می‌توان مطالعه را افزایش داد و با اطمینان بیشتری درباره تفاوت‌های این دو روش آموزشی اظهار نظر کرد.

- در این مطالعه تنها از کلیپ‌های سینمایی برای ارائه مطلب استفاده شد. ممکن است استفاده از فیلم‌ها به طور کامل تاثیر بیشتری بر مخاطب داشته باشد.
- در مطالعه حاضر ارزیابی نگرش از طریق پرسشنامه بلافاصله بعد از اتمام دوره آموزشی انجام شد. بررسی نگرش دستیاران با فاصله زمانی بیشتر، امکان بررسی ماندگاری مطالب در ذهن دانشجویان را فراهم می‌سازد.
- باتوجه به اینکه منبع کلیپ‌های ما یک کتاب انگلیسی بود و تمامی فیلم‌های سینمایی محصول کشورهای انگلیسی زبان بودند، اثر فرهنگ و رسوم در این مطالعه قابل ذکر است. هر چند سعی شد تا از طریق زیرنویس فارسی در تدوین کلیپ‌ها، تاثیر زبان به حداقل ممکن برسد.

✍ انجام چه پژوهش‌هایی را در ادامه تحقیق خود پیشنهاد می‌دهید که می‌تواند منجر به کاربردی‌تر شدن نتایج و تاثیر بیشتر یافته‌های شما شود؟

- پیشنهاد می‌شود مداخلات مشابه برای دستیاران تخصصی سایر رشته‌ها نیز اجرا شود و نتایج آن‌ها با مطالعه موجود مقایسه شود.
- افزایش مدت زمان مداخله و ارزیابی دستیاران برای مدت زمان طولانی‌تر، میتواند نتایج بلند مدت تر این نوع از مداخلات را با دقت بیشتری مشخص کند.
- توصیه می‌شود تا در مداخلات آینده علاوه بر سطوح نگرش و دانشی، سطوح بالاتر یادگیری از جمله تغییر رفتار و عملکرد در مواجهه با بیماران واقعی نیز مورد ارزیابی قرار گیرند.

✍ ادامه مسیر کاربردی کردن یا اجرای پژوهش‌های آتی، به چه حمایت‌هایی از سمت مسئولین و نهادهای مرتبط نیاز دارد؟

همکاری برای تامین منابع مالی و نیروی انسانی در انجام طرح‌های مرتبط با تقویت مهارت‌های نرم

✍ آیا نتایج طرح شما منجر به تغییری در ابعاد اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، بهداشتی، آموزشی، ارزش‌های دینی یا قوانین سازمان غذا و دارو شده است؟

میتواند در بلند مدت در کاهش رخداد اثرات عدم بیان و اظهار خطای پزشکی در بین دستیاران داخلی شرکت کننده در مطالعه و در نهایت کاهش شکایت‌های پزشکی و بهبود ارائه خدمات پزشکی موثر باشد، اما این موضوع نیازمند انجام بررسی‌های بلند مدت به منظور بررسی اثربخشی کار در سطح پیامد است که در طرح حاضر جزو اهداف نبوده است.

✍ در صورتی که این طرح منتج به مقاله شده است لینک مقاله (ها) را اعلام کنید.

مقاله در دست نگارش است و به مرحله انتشار نرسیده است.

✍ اگر مخاطبان یا سایر پژوهشگران بخواهند با شما ارتباط برقرار کنند، مسیر ارتباطی شما چیست؟

تلفن: ۸۸۹۵۵۷۱۲

ایمیل: m-mafinejad@tums.ac.ir

✍ حداکثر چهار مرجع اصلی استفاده شده در طرح خود را ذکر نمایید:

1. Stroud L, Wong BM, Hollenberg E, Levinson W. Teaching medical error disclosure to physicians-in-training: a scoping review. Academic Medicine. 2013;88(6):884-92.
2. WEhsan A-E, Vladimir Sergeevich G, Doshmangir L. Interventions to reduce the incidence of medical error and its financial burden in health care systems: A systematic review of systematic reviews. Frontiers in Medicine. 2022;9.
3. Cambra-Badii I, Gomar-Sancho C, Mastandrea PB, Arrebola-Trias X, Baños J-E, Pujol Farriols R, Gonzalez-Caminal G. Cinemeducation to teach patient safety: an experience in medical students. Humanities and Social Sciences Communications. 2024;11(1):561.
4. Blasco PG, Moreto G, Pessini L. Using Movie Clips to Promote Reflective Practice: a Creative Approach for Teaching Ethics. Asian Bioethics Review. 2018;10(1):75-85.

✍ در خاتمه، اگر توضیح یا نکته دیگری باقی مانده، بیان کنید.

-

شناسنامه خبر

عنوان طرح: مقایسه تاثیر آموزش اظهار خطای پزشکی به دو روش استفاده از فیلم و بحث در گروه کوچک
بر خودکارامدی دستیاران تخصصی داخلی برای اظهار خطای پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال

تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

کد طرح: ۶۵۴۸۸

مجری اصلی: دکتر محبوبه خباز مافی نژاد

تاریخ اختتام: ۱۴۰۳/۱۱/۲۸

لینک مقاله: در دست نگارش